

ER VALT NIETS TE GENEZEN

NEEN AAN "CONVERSIETHERAPIEËN"

Wat is een “conversietherapie”?

Conversietherapieën zijn zinloze, onrechtmatige en gevaarlijke praktijken die vinden dat LGBTQIA+ mensen ziek zouden zijn. Ze willen hen dus “genezen”, hen veranderen. Ze zullen bijvoorbeeld voorstellen om een homoseksuele persoon “terug te brengen” tot heteroseksualiteit, of iemand die transgender is tot cisgender identiteit.

Er gebeurt van alles en nog wat. Utdrijvingssessies, behandelingen met geneesmiddelen, “tover”-drankjes, gespreks-“therapieën”... Het is belangrijk te noteren dat een conversietherapie de vorm kan aannemen van een fysieke interventie maar ook van psychologische druk. Deze praktijken gebeuren overal. Bij gezondheidsprofessionals, binnen de familie of bij bepaalde geloofsovertuigingen.

Concrete voorbeelden van conversiepraktijken in België¹

Mehdi

(van zijn 7 tot 17 jaar binnen zijn familie)

“ Om van deze “ziekte” te genezen moest ik meer belangstelling hebben voor vrouwen, ik moest een gezin willen en weten dat ik als homoseksueel altijd ongelukkig zou zijn. Men zei me dat als ik niet zou veranderen, ik van de ene dag op de andere van de aardbol zou verdwijnen. Ik moest van buiten leren dat homoseksualiteit een ziekte is, iets tegen de natuur. Ik kon het niet meer aan. ”

Dan

(van zijn 22 tot 30 jaar bij een evangelische predikant)

“ Hij heeft me geleidelijk geconditioneerd te geloven dat homoseksualiteit een seksuele afwijking was die tot andere ontsporingen zou leiden. Dat ik gek zou worden en uiteindelijk zou sterven. Ik was bang. Bijna tien jaar lang heeft hij meerdere exorcismes uitgevoerd om die zozegde duivel uit te drijven. Ik was radeloos en verward. Ik wist niet of ik me moest verzetten of ik hem moest vertrouwen, of het normaal was en mijn fout dat ik zo ben. Ik werd ook verplicht om te trouwen met een vrouw. ”

¹ A. WINKEL, *Les thérapies de conversion*, Bruxelles : CPCP, Étude n°37, 2022 en A. WINKEL, « *Thérapies de conversion* » en Belgique : de nouveaux témoignages, Bruxelles : CPCP, Analyse n° 468, 2022.

Jean-Philippe

**(op 22 jaar en gedurende 7 maanden
bij een priester-psycholoog)**

“ Ik moest boeken lezen over compleet mislukte levens van homoseksuelen. Ik moest me in dat soort lectuur verdiepen. Er is ook een soort heropvoeding geweest waarbij ik me moest gedragen als een jongen, met de benen goed open in zithouding, gewelddadige films bekijken, aan sport doen... Ik moest mijn mannelijke identiteit versterken door mijn gedrag. Ik moest me stoer gedragen om niet meer homoseksueel te zijn. Echt belachelijke trucs. Nu bekijk ik dat vanop afstand, maar toen was ik blind. ”

Khadija

(van zijn 15 tot 18 jaar binnen zijn familie)

“ Mijn moeder liet imams naar huis komen om de “duivel van homoseksualiteit” uit mij te halen. Ze raakten mijn hele lichaam aan om die duivel te verdrijven. Ik moest rare infusies drinken van granen en bladeren. Ik moest douches nemen met ijskoud water. Ze gaven me ook een crème die ik elke avond op mijn lichaam moest aanbrengen. Ik wist niet wat het was maar die crème brandde op mijn huid. Voor het slapen moest ik ononderbroken naar verzen uit de Koran luisteren. Het waren Middeleeuwse praktijken. ”

Fabienne

(op 56 jaar en gedurende 5 maanden bij een psychiater)

“ Voor hem was homoseksualiteit een vorm van onvolwassenheid. Ik moest opgroeien, volwassen worden en dus omgaan met mannen. Ik voelde me gevangen in een technisch proces op oedipale rails. Ik mocht zeggen wat ik wou, hij luisterde niet. Ik moest de theorie kost wat kost volgen. Hij deed me dingen doen zoals kindje spelen. Je moet met je handje zwaaien naar je ouders. Je moet met jezelf praten alsof je een baby bent. Het was een straat zonder einde. ”

Onwettige praktijken...

Op 20 juli 2023 heeft België de “conversietherapieën” officieel verboden. Conversiepraktijken worden in de Belgische wetgeving als volgt bepaald:

“elke praktijk die bestaat uit een fysieke interventie of het uitoefenen van psychische druk, waarvan door de dader wordt aangenomen of voorgehouden dat die erop gericht is de seksuele oriëntatie, de genderidentiteit of de genderexpressie van een persoon te onderdrukken of te wijzigen, ongeacht of dit kenmerk daadwerkelijk aanwezig is of slechts vermeend is door de dader”².

Reclame en het aanzetten om conversiepraktijken te doen ondergaan zijn ook verboden.

... maar ook zinloze en gevaarlijke praktijken

Alle internationale studies hebben de zinloosheid en het gevaar van conversiepraktijken aangetoond.

Een rapport van de American Psychological Association³ wijst erop dat deze “therapieën” kunnen leiden tot een verhoogd risico op depressie, zelfmoordgedachten, schuldgevoel, wanhoop, verslechtering van relaties met de familie, sociaal isolement en zelfhaat. Een rapport van de VN⁴ benadrukt ook deze gevolgen en komt tot het besluit dat 98 % van de mensen die conversiepraktijken hebben ondergaan, gevolgen van psychologische aard merken. Ditzelfde rapport vergelijkt conversietherapieën met een vorm van foltering.

² Wetsontwerp tot wijziging van het Strafwetboek met het oog op het strafbaar stellen van conversiepraktijken, Brussel : Kamer van volksvertegenwoordigers, DOC 55 3429/004.

³ Report of the American Psychological Association Task Force on Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation, Washington : American Psychological Association, 2009.

⁴ Practices of so-called “conversion therapy”: Report of the Independent Expert on protection against violence and discrimination based on sexual orientation and gender identity, Genève : Conseil des droits de l’homme des Nations Unies, 1 mai 2020.

Uitspraken van overlevenden ⁵

Mehdi

“ Ik heb in totaal vier keer geprobeerd om zelfmoord te plegen. Ik geloofde dat ze gelijk hadden en dat ik ziek was. Dat ik me moest laten behandelen, dat het mijn schuld was... Ik was ervan overtuigd dat ik nooit gelukkig zou zijn. We zijn geen ratten in een laboratorium, we zijn mensen. Dit laat levenslang sporen na in het lichaam en de hersenen. ”

Jean-Philippe

“ Je bouwt geleidelijk een ‘fake you’ op [...] Je begint te twifelen aan alles wat je doet. Je verliest je zelfvertrouwen enorm. Je geraakt in een soort logica van zelsabotage waarin je alles wat van jou komt, als negatief beschouwt. ”

⁵ A. WINKEL, *Les thérapies de conversion*, Bruxelles : CPCP, Étude n°37, 2022 en A. WINKEL, « *Thérapies de conversion* » en Belgique : de nouveaux témoignages, Bruxelles : CPCP, Analyse n° 468, 2022.

Khadija

“ Ik ben in een depressie beland [...] Ik heb echt psychologische terreur meegemaakt. Dit kan alleen maar leiden tot een valse verandering. Je wordt niet gehoord en je hebt geen vrijheid in deze therapie. ”

Fabienne

“ Ik heb een stress-infarct gehad. Nu probeer ik te herstellen en dat is een voltijds werk. ”

Dan

“ Ik was zo in de war dat ik me afvroeg: Wie ben ik? Wat is mijn identiteit? Ik moest er weer bovenop komen want ik was geradbraakt. Ik heb mezelf verhinderd om mezelf te zijn, om te groeien en ik werd gesmoord in een personage. Ik heb hard moeten werken om die toxines uit mijn geest te halen. Toxines die er misschien nog zijn. Ik hou er een verschrikkelijke herinnering aan over, maar ook een kracht om te verhinderen dat andere mensen hetzelfde moeten meemaken als ik. ”

Een documentaire om er meer over te weten

We hebben een documentaire gemaakt over conversiepraktijken in België. Met getuigenissen van vijf slachtoffers van deze praktijken. Ze hebben getuigd om het onderwerp te bespreken en de gevaren van deze praktijken te tonen.

Deze documentaire is vrij toegankelijk op de website van Citoyenneté & Participation (<http://www.cpcp.be/actualites/documentaire-conversietherapieen/>).

U kan deze QR code ook scannen om de film direct te bekijken.

Wat doen als je slachtoffer bent?

Sinds de stemming van de wet kan u naar de politie gaan om klacht in te dienen.

U kan ook een LGBTQIA+ vereniging of een Regenbooghuis bellen of ernaar toe gaan voor een gesprek in een omgeving die je verwelkomt en advies aan nemen over de te volgen stappen.

Het is ook mogelijk om contact te nemen met UNIA (voor alle vragen in verband met discriminatie op basis van seksuele geaardheid) of het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (voor alle vragen in verband met medische of sociale transitie, genderidentiteit en -expressie of voor intersekse personen). Ze kunnen uw melding opnemen, u informeren en indien nodig begeleiden of juridische bijstand verlenen.

Anderzijds zijn er verblijfstructuren voor LGBTQIA+ jongeren. Als u tussen 18 en 25 jaar bent kunnen het Opvanghuis Brussel, de Refuge Arc-en-ciel in Charleroi en de Refuge Ihsane Jarfi in Luik u onderdak bieden en beschermen. Ze begeleiden jongeren die worden uitgesloten omwille van hun seksuele geaardheid of genderidentiteit. Als minderjarige kan u ook contact opnemen voor doorverwijzing.

Het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) biedt ook opvanghuizen in heel Vlaanderen. Ze zijn voor iedereen toegankelijk. Dankzij een structurele samenwerking met Çavaria en het Transgender Infopunt, beschikt het CAW over een team gespecialiseerd in LGBTQIA+ thema's maar het is niet in alle centra aanwezig.

Niet-exhaustieve lijst van organisaties te contacteren als men slachtoffer is van “conversietherapieën”

Nood aan advies, begeleiding of elke melding

- UNIA – www.unia.be | 0800 12 800 (gratis nummer – na taalkeuze selecteer optie 2)
- Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen – igvm-iefh.belgium.be | 0800 12 800 (gratis nummer – na taalkeuze selecteer optie 1)
- Lumi – www.lumi.be | 0800 99 533 (gratis nummer)

Brussel – De Maisons Arc-en-ciel in uw streek

- Rainbow House (Brussel) – rainbowhouse.be/fr | 02 503 59 90 ou 0492 40 84 84 (via Whatsapp)

Wallonië – De Maisons Arc-en-ciel in uw streek

- Waals-Brabant – macbw.be | 0478 15 45 79 ou 0486 60 75 17
- Charleroi – maccharleroi.be | 0470 39 17 30 ou 0472 99 17 03
- Luik – www.macliege.be | 04 223 65 89
- Luxemburg – www.lgbt-lux.be | 063 22 35 55 ou 0471 49 80 53
- Bergen – www.mac-mons.be | 0493 48 16 35
- Namen – macnamur.be | 0471 52 44 21
- Verviers – ensembleautrement.be | 0495 13 00 26

Vlaanderen – De regenbooghuizen in uw streek

- Oost-Vlaanderen – Casa Rosa – www.casarosa.be | 09 269 28 12
- Antwerpen – Het Roze Huis – www.hetrozehuis.be | 03 288 00 84

- Vlaams-Brabant – UniQue – www.unique-rbh.be | 016 60 12 63
- Limburg – Regenbooghuis Limburg – www.regenbooghuislimburg.be | 0470 798 518

Nood aan verblijf en bescherming

Als LGBTQIA+ jongere

- Het Opvanghuis Brussel – www.refugeopvanghuis.be | 0460 95 35 32
- Refuge Arc-en-ciel (Charleroi) – 071 33 32 00 (24H/24 – via l'AMO Point Jaune – www.pointjaune.be)
ou 0473 62 46 92 (via de vereniging Relogeas – www.relogeas.be)
- Refuge Ihsane Jarfi (Luik) – www.refugeihsanejarfi.be | 0479 15 87 44

Voor iedereen

- Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) – www.caw.be | 0800 13 500

Nood aan hulp of psychologische begeleiding in een LGBTQIA+ vriendelijk kader

In Wallonië, Vlaanderen en Brussel kunnen de bovenstaande regenbooghuizen u informeren over te contacteren professionals.

Op Lumi.be, in de rubriek “Adressenlijst”, vindt u ook contacten van LGBTQIA+ Friendly psychologen en psychotherapeuten in de verschillende Vlaamse provincies.

Tot slot is er in Brussel Epicentre (Brussel) – epicentre.brussels | 0479 73 63 60

Illustraties door Mathilde Mayen Wauters

Met de steun van de Dienst Gelijke Kansen van de federale overheid

Citoyenneté & Participation (CPCP ASBL)

Avenue des Arts 50\6 - 1000 Bruxelles
02 318 44 33 | info@cpcp.be | www.cpcp.be

RPM Bruxelles - BCE : 0409.117.690 - BE67 3101 6586 0487